

แนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
Guidelines for Enhancing Digital Competency of School
Administrators under the Surin Secondary Educational
Service Area Office

พิศเจริญ ต้นจำปา¹, ธัญเทพ สิทธิเสื่อ^{2*}, ศุภธนภุช ยอดสละ³
Pitcharoen Tonchompa¹, Thanyatpeth Sitthisua^{2*}, Suphatanakris Yordsala³

^{1,2,3} สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
^{1,2,3} Educational Administration, Faculty of Education, Surindra Rajabhat University

*Corresponding email: 64054010109@srru.ac.th

Received: 5 April 2023; Revised: 17 May 2023; Accepted: 29 May 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับสภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ และ 2) เพื่อหาแนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 70 คน และครู 280 คน รวม 350 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 และผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยตามลำดับ ดังนี้ คุณลักษณะ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ 2) แนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งได้จากการสนทนากลุ่ม ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านประสบการณ์ ประกอบด้วย 5 แนวทาง 2) ด้านความสามารถ ประกอบด้วย 5 แนวทาง 3) ด้านความรู้ ประกอบด้วย 6 แนวทาง และ 4) ด้านคุณลักษณะ ประกอบด้วย 7 แนวทาง

คำสำคัญ : แนวทางการยกระดับ, สมรรถนะดิจิทัล, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the current conditions of digital competency of school administrators under the Surin Secondary Educational Service Area Office, and 2) find guidelines to enhance the digital competency of school administrators under the

Surin Secondary Education Area Office. The sample group consisted 350 participants (70 school principals and 280 teachers) under the Surin Secondary Education Area Office. The method used to collect data was 5 -point-scale questionnaires with reliability of .94 and a focused-group discussion. Statistics used for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation

The results showed that:

1. Overall, the current conditions of digital competency of school administrators under the Surin Secondary Education Area Office were at a high level. These included characteristics, knowledge, ability, and experience and respectively. 2. The guidelines for enhancing the digital competency of school administrators under the Surin Secondary Educational Service Area Office, obtained from focus group discussions in all 4 elements, including 1) experience that consists of 5 sub-approaches, 2) ability that consists of 5 sub-approaches, 3) knowledge that consists of 6 sub-approaches, and 4) characteristics that consists of 7 sub-approaches.

Keywords: Guidelines for Enhancing, Digital Competency, School Administrators

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัลที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือที่เรียกว่า การปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) นั้น ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเผชิญกับระบบเศรษฐกิจโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่อุตสาหกรรม 4.0 ซึ่งอาศัยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ควบคู่ไปกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการผลิต การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศจึงจำเป็นต้องปรับตัวสู่การพัฒนาบนพื้นฐานความรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 1-4)

World Economic Forum (2017) ได้กำหนดตัวชี้วัดความอัจฉริยะทางเทคโนโลยีดิจิทัล (DQ – Digital Intelligence) และได้กำหนดแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามนโยบายเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล เพื่อเตรียมความพร้อมทักษะการประกอบอาชีพในยุคดิจิทัล และทักษะเทคโนโลยีดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ และเพิ่มกำลังคนด้านเทคโนโลยีให้มากขึ้นและปฏิรูปการทำงานภาครัฐ โดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างโปร่งใสของการบริการภาครัฐสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 ที่ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศเพื่อมุ่งเน้นแนวทางการยกระดับศักยภาพของประเทศโดยการนำอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และนำจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่มีอย่างหลากหลายมาประยุกต์ผสมผสานควบคู่ไปกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งหมดของประเทศในมิติต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562: 3-7) เช่นเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและมีจุดเน้นในเรื่องการเตรียมบุคลากรสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งดำเนินการโดยให้ทุกหน่วยงานในสังกัดร่วมปรับปรุงแผนปฏิบัติการของระบบราชการตามนโยบายรัฐบาลโดยให้มีการจัดทำฐานข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วน ทันสมัย ใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานทั้งระบบเน้นการเรียนรู้ และการบริหารจัดการ

อิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่กำลังหลั่งไหลเข้ามานั้นทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักและยึดถือเป็นภารกิจสำคัญในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ปราโมทย์ วังสะอาด, 2559: 506-524) เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่สำคัญในการนำองค์การเพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการศึกษาของไทยจึงควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือพัฒนาให้มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เพียงพอ เพื่อความถูกต้องแม่นยำและที่สำคัญเป็นเครื่องมือที่ช่วยลดภาระงานของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี (เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2553 : 14-15)

สมรรถนะ คือ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานคนอื่น ๆ ในองค์กร (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2563: 17) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีระดับสมรรถนะที่สูงไม่ใช่แค่การใช้ดิจิทัลทั่วไป จึงได้มีหน่วยงานต่างๆ กำหนดสมรรถนะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารและสมรรถนะด้านดิจิทัลไว้ เช่นเดียวกับ คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศฟิลิปปินส์ (Commission on Information and Communications Technology, 2008) ได้มีการกำหนดสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอีกเช่นกัน เช่นเดียวกับ The University Library of The University of Illinois (2014: 12-13) ได้นิยามสมรรถนะด้านดิจิทัลของคนไว้ 3 ด้าน คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เครื่องมือสื่อสาร หรือเครือข่ายการค้นหา ประเมินและสร้างสรรค์ด้านความเข้าใจและใช้สารสนเทศในรูปแบบและแหล่งที่หลากหลายโดยสารสนเทศเหล่านี้ถูกนำเสนอผ่านคอมพิวเตอร์ และด้านความสามารถในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของบุคคลในสภาพแวดล้อมดิจิทัล

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ยังมีความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาจะเห็นได้จากพันธกิจ ข้อที่ 6 ที่ว่า “ส่งเสริมระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อมุ่งสู่ Thailand 4.0” และตามที่ปรากฏในงานวิจัยของ กลัญญาณันท์ บุญลีประสิทธิ์ ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะเชิงยุทธศาสตร์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ด้านทักษะดิจิทัล พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะดิจิทัล อยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด (กลัญญาณันท์ บุญลีประสิทธิ์, 2565: 131-133) อาจเป็นเพราะบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับจุดเน้นและนโยบายของการพัฒนาการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่รวดเร็ว แต่ในขณะเดียวกันก็ยังพบว่าการพัฒนาความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษายังไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร รวมถึงปัญหาด้านงบประมาณในการเข้าถึงอุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยในสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีงบประมาณจำกัด

จากความสำคัญและปัญหาที่พบดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เพื่อเป็นแนวทางในการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานในการวางแผนการพัฒนา

การศึกษาตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำนวน 85 โรงเรียน ประกอบด้วย สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 57 โรงเรียน สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 16 โรงเรียน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 12 โรงเรียน

1.2 ตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์โย ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 โรงเรียน แบ่งเป็นขนาดเล็ก จำนวน 47 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 13 โรงเรียน และขนาดใหญ่ จำนวน 10 โรงเรียน โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 70 คน ครู 280 คน รวมเป็น 350 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดสถานศึกษา	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)	ผู้ให้ข้อมูล (คน)		
			ผู้บริหาร	ครู	รวม
เล็ก	57	47	47	188	235
กลาง	16	13	13	52	65
ใหญ่	12	10	10	40	50
รวม	85	70	70	280	350

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 ระยะที่ 1 การศึกษาระดับสภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1.1 ตัวแปรต้น คือ สมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านความรู้ ด้านประสิทธิภาพ และด้านคุณลักษณะ

2.1.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

2.2 ระยะเวลาที่ 2 การศึกษาแนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ แนวทางการยกระดับทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

3. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยโดยใช้กรอบแนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัลตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนด ที่ นร 1013/ว6 ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2561 กรอบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด ตามกรอบแนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรภาครัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัลตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนด ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถ 2) ความรู้ 3) ประสบการณ์ และ 4) คุณลักษณะ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีรายละเอียดดังนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 6 โรงเรียน กำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 5 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน และครู 4 คน รวมเป็น 30 คน และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 เป็นแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อหาแนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยกำหนดประเด็นการสนทนาจากการนำผลการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีค่าเฉลี่ยรายข้อน้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละด้าน มาระดมความคิดโดยการสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาแนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 5 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 หลังจากนั้นดำเนินการขออนุญาตผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการจัดส่งแบบประเมินพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบประเมิน จัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 ชุด โดยผ่านระบบรับส่งหนังสือราชการอิเล็กทรอนิกส์ และ QR CODE ทำการ

เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับแบบประเมินกลับคืนมา จำนวนทั้งสิ้น 350 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์เพื่อขอความอนุเคราะห์ในสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ และดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยผู้เชี่ยวชาญ 8 ท่าน เพื่อหาแนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ผลการวิจัย

1. ระดับสภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่า ระดับสภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ คุณลักษณะ ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.42), ความรู้ ($\bar{x} = 4.19$, S.D. = 0.38), ความสามารถ ($\bar{x} = 4.13$, S.D. = 0.41), และประสบการณ์ ($\bar{x} = 4.39$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

2. แนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านที่มีค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวมแยกตามรายด้าน จากระยะที่ 1 มาเรียงลำดับและกำหนดเป็นประเด็นคำถามในการยกวางแนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัล โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ลำดับค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวมแยกตามรายด้านของระดับสภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ รายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก

องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวมแยกตามรายด้าน	ผลการวิเคราะห์ภาพปัจจุบัน		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ด้านความสามารถ			
1. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดเตรียมทรัพยากรเพื่อการบูรณาการสำหรับองค์กรดิจิทัล และสนับสนุนการปรับเปลี่ยนสู่องค์กรดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน	3.96	0.80	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางกลยุทธ์การให้บริการสมรรถนะดิจิทัลและนำสู่การปฏิบัติ	4.00	0.80	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาฯริเริ่มและวางแผนโครงการภายใต้รัฐบาลดิจิทัล โดยจัดให้มีการทบทวนโครงการและปิดโครงการภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.10	0.85	มาก

องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวมแยกตามรายด้าน	ผลการวิเคราะห์ภาพปัจจุบัน		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างนวัตกรรมบริการดิจิทัล ปรับปรุงกระบวนการงานและพัฒนานวัตกรรมบริการเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการดิจิทัลได้อย่างต่อเนื่อง	4.12	0.83	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดทำ แก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงแนวปฏิบัติและข้อตกลงขององค์กรเพื่อการปรับเปลี่ยนไปสู่การเป็นองค์กรดิจิทัล	4.14	0.76	มาก
6. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถออกแบบองค์กรดิจิทัลทั้งในมิติของการสร้างหรือบริหารการเปลี่ยนแปลงองค์กร การสร้างวัฒนธรรมองค์กร การสื่อสาร การสร้างแนวร่วมหรือการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกกระดับ และมีการกำกับการใช้งานสถาปัตยกรรมองค์กร	4.15	0.94	มาก
ด้านความรู้			
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสร้างทีมและจัดการเครือข่ายการทำงาน การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของ ในยุคดิจิทัล เช่น การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย เทคนิคการสื่อสาร การเจรจาต่อรองและการโน้มน้าวใจ เป็นต้น	4.08	0.66	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับแนวทาง วิธีการในการเชื่อมโยงทิศทาง นโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศกับหน่วยงาน แผนการดำเนินงานขององค์กรและการทำงานระหว่างหน่วยงาน ตลอดจนมีความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล	4.11	0.60	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ด้านกรอบธรรมาภิบาล มาตรฐานหลัก แนวปฏิบัติที่ดี กฎหมายดิจิทัลและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง	4.11	0.65	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เกี่ยวกับหลักการสำคัญเกี่ยวกับการเลือกใช้และการตีความข้อมูล (Data Literacy)	4.12	0.63	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ด้านการจัดการโครงการหรือความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวางแผนและการตัดสินใจ เช่น การวิเคราะห์ความคุ้มค่า การจัดการความเสี่ยงในการทำโครงการ การควบคุมและประกันคุณภาพ เป็นต้น	4.14	0.60	มาก
ด้านประสบการณ์			
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์และออกแบบสถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture)	3.76	0.78	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์ปฏิบัติงานในระดับการให้บริการตามภารกิจของหน่วยงานหรือมีประสบการณ์ในการรวบรวมวิเคราะห์ และสื่อสารข้อมูลความต้องการใช้งานของผู้รับบริการหรือผู้ใช้งาน จนสามารถนำความเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของครู บุคลากรทางการศึกษาหรือผู้รับบริการมาปรับปรุงระบบการทำงานและการให้บริการได้	3.88	0.80	มาก

องค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวมแยกตามรายด้าน	ผลการวิเคราะห์ภาพปัจจุบัน		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์ทำงานที่หลากหลายทั้งภารกิจหลัก ภารกิจรอง และภารกิจสนับสนุนของส่วนราชการในระดับที่เข้าใจภารกิจ ภาระเป็ยบ ภาระงานและความเชื่อมโยงของส่วนงานต่าง ๆ รวมทั้งวัฒนธรรมองค์กรทั้งภายในและระหว่างหน่วยงาน	4.11	0.60	มาก
ด้านคุณลักษณะ			
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาการทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.32	0.77	มาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน มีแนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสม และสามารถแก้ไขปัญหาได้	4.35	0.77	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารกับบุคคลอื่นทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.35	0.77	มาก
4. ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นบุคลากรในโรงเรียนให้มีการพัฒนาและคิดค้นนวัตกรรมการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.36	0.75	มาก
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานและพัฒนาองค์กรในยุคดิจิทัล	4.37	0.76	มาก
6. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างเครือข่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน อันจะเป็นประโยชน์ทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลองค์ความรู้และทรัพยากรต่าง ๆ	4.38	0.73	มาก
เฉลี่ย	4.12	0.74	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ลำดับค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวมของระดับสภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พิจารณาตามรายด้าน ด้านความสามารถ มีจำนวน 6 ข้อ ด้านความรู้ มีจำนวน 5 ข้อ ด้านประสบการณ์ มีจำนวน 3 ข้อ และด้านคุณลักษณะ มีจำนวน 6 ข้อ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ที่มีค่าเฉลี่ยรายข้อที่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละองค์ประกอบ มากำหนดเป็นประเด็นคำถามแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อยกร่างแนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ด้วยกระบวนการสนทนากลุ่มโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากน้อยไปมาก คือ ด้านประสบการณ์ ด้านความสามารถ ด้านความรู้ และด้านคุณลักษณะ

จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านประสบการณ์ ประกอบด้วย 5 แนวทาง 2) ด้านความสามารถ ประกอบด้วย 5 แนวทาง 3) ด้านความรู้ ประกอบด้วย 6 แนวทาง และ 4) ด้านคุณลักษณะ ประกอบด้วย 7 แนวทาง โดยรวมทั้งสิ้นจำนวน 23 แนวทาง สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สรุปแนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลเพื่อเป็นการขยายผลการวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป ดังนี้

1. ระดับสภาพปัจจุบันของสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ คุณลักษณะ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ตามลำดับ สืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีนโยบายกำหนดให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพสำหรับการบริหารให้เป็นระบบ สอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีนโยบายส่งเสริมและตระหนักถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารและจัดการศึกษาให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลก ประกอบกับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้และเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้มากขึ้น จึงส่งผลให้มีสมรรถนะดิจิทัลที่มากขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับนิภาพร รอดไพบูลย์ (2565 : 95) ที่ศึกษาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ในด้านทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล พบว่ามีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารมีความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนำมาปรับใช้ในสถานศึกษา สามารถเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์

ตลอดจนการสั่งการที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยี มีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและจัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์สถานศึกษาได้ สอดคล้องกับแนวคิดของเฮสเตอร์และคิลเลน (Hester and Kllian, 2011: 93-104) ที่กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนคุณธรรม ต้องมีความรับผิดชอบด้านกติกาทักษะจริยธรรม จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารถูกต้องตามกฎหมาย จริยธรรม จรรยาบรรณและปลอดภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คล้ายกับพรพรชัยรัตน์ พรหมินทร์ (2563 : 100) ที่ศึกษาพบว่าการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องการผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับมากและสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2563: 1-18) ได้ดำเนินการพัฒนาและยกระดับคุณภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรทางภาครัฐด้านสมรรถนะดิจิทัลเพื่อปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัลและนำแนวทางพัฒนาด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรทางภาครัฐเพื่อปรับเปลี่ยนให้เข้าสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลตามมติของคณะรัฐมนตรี มาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาคุณภาพของข้าราชการและบุคลากรทางภาครัฐในตำแหน่งต่างๆ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. แนวทางการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่าน จำนวน 4 ด้าน 23 แนวทาง โดยเรียงลำดับตามผลการวิจัยจากมากไปหาน้อย อภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านคุณลักษณะ พบว่า ควรประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาที่ประสบความสำเร็จโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร จัดการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานอย่างเป็นประจำ เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีในการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลและเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ดีในการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดนโยบายในการนำข้อมูลในระบบ ITA มาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบและจริงจัง จัดโครงการพัฒนาศักยภาพและคุณธรรมจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาประจำปี (O.D.) จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่ายผู้บริหารสถานศึกษาของเขตพื้นที่ เพื่อการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานและเพื่อนำเสนอผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีและจัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการประเมินผลงานในระดับต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ รุจาภรณ์ ลักษณะดี (2565 : 21) กล่าวว่าคุณลักษณะของผู้นำต้องเฉลียวฉลาด มีความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งเป็นปัจจัยที่จำเป็นสำหรับผู้นำ บุคคลที่มีความเฉลียวฉลาดจะมีความสามารถชักจูงและนำพาให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ และจำเป็นต้องมีการศึกษาและการฝึกอบรมที่ดี เพราะการศึกษาก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการเป็นผู้นำ สอดคล้องกับสุภัทรา สังขวร (2560: 177) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อความปลอดภัยในสถานศึกษา มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้วยความระมัดระวัง และเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม

ด้านความรู้ พบว่า ควรส่งเสริมความเข้มแข็งภาคีเครือข่ายของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในระดับสหวิทยาเขตและระดับเขตพื้นที่ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เช่น การอบรมให้ความรู้ด้านดิจิทัลกับผู้บริหารสถานศึกษา การกำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่กว่าหรือมีประสบการณ์มากกว่าเป็นผู้เลี้ยงให้กับผู้บริหารสถานศึกษาใหม่หรือใน

สถานศึกษาที่มีขนาดเล็กกว่า เป็นต้น ส่งเสริมการใช้งาน Plat form ในระบบออนไลน์ในการนิเทศติดตาม หรือการรายงานผลการดำเนินงานต่าง ๆ ในกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ด้านตนเองจากประสบการณ์จริง ให้หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาตนเองโดยมีตัวชี้วัดที่ครอบคลุมสมรรถนะดิจิทัล และกำหนดให้มีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้โดเมนของหน่วยงานต้นสังกัด และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลผ่านการประชุมประจำเดือนของคณะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด กำหนดให้ผู้บริหารในหน่วยงานต้นสังกัดปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลในการปฏิบัติงาน และพัฒนาความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดทีมงานที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานในช่วงเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล เกิดเป็นเครือข่ายการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลภายในสถานศึกษาขึ้น สอดคล้องกับอทิฤทธิ์ กลิ่นเดช (2560: 89) ที่ศึกษาพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการใช้เทคโนโลยีจะมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก คล้ายกับพรพรชัยรัตน์ พรหมินทร์ (2563: 100) ที่ศึกษาพบว่าการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องการผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก

ด้านความสามารถ พบว่า หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมให้สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาด้านดิจิทัล โดยมีการกำกับติดตามการปฏิบัติงานตามโครงการที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สร้างขวัญกำลังใจโดยการจัดประกวดการนำเสนอผลงานหรือนวัตกรรมที่เกิดจากการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมกระบวนการสร้างเครือข่ายการอบรมพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และการจัดหาวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีดิจิทัลและงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดเป็นนโยบายให้สถานศึกษานำ TPS model มาเป็นกรอบในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา รวมถึงเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ การศึกษาดูงานหน่วยงานที่เป็นต้นแบบด้านการให้บริการสมรรถนะดิจิทัล สอดคล้องกับสุภัทพรา สังขวร (2560: 113-118) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ จะต้องส่งเสริม สนับสนุนและสร้างทักษะในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอนของครูมาใช้ รวมทั้งกระตุ้นให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนให้มากที่สุดอันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการบริหารงานด้านต่างๆ เช่น การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิชาการ ด้านงานบุคคล ด้านงานบริหารงานทั่วไป และด้านงบประมาณ เพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพคล้ายคลึงกับ Hamzah, Juraimie and Mansor (2016: 922-930) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีกับการบริหารจัดการหลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนในประเทศมาเลเซีย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในประเทศมาเลเซียมีภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีและความสามารถในการบริหารจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับที่สูงมาก การปฏิบัติตนด้านความเป็นผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนในเขตเมืองนั้นสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตชนบท แต่ความสามารถในการบริหารจัดการหลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนในเขตเมืองและเขตชนบท อยู่ในระดับเดียวกัน สอดคล้องกับ Kozloski (2006: 178) ที่กล่าวไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล การเก็บรวบรวมและการ

วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ด้านประสบการณ์ พบว่า ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมองค์กร ด้วยวิธีการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง การอบรมเชิงปฏิบัติการ การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนางาน จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการบริหารจัดการของแต่ละสถานศึกษาทั้งในระดับเขตพื้นที่และระดับประเทศ ออกแบบกิจกรรมหรือโครงการเพื่อศึกษาดูงานสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยที่มีบริบทที่ใกล้เคียงกัน ทั้งในและต่างประเทศ ให้หน่วยงานต้นสังกัดกำกับ ติดตาม การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงาน และจัดหางบประมาณและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานด้วยระบบออนไลน์ในสถานศึกษาขนาดเล็กอย่างเหมาะสมซึ่งคล้ายคลึงกับ ศคิวิมล ม่วงกล้า (2562: 3) ที่ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านความสามารถทางดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางส่งเสริมความสามารถทางดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี ได้แก่ การจัดอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางดิจิทัลและกฎหมายเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับครูและบุคลากรนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การจัดตั้งกลุ่มเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถทางดิจิทัล และ สร้างต้นแบบครูและบุคลากรทางการศึกษาในการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กได้มีประสบการณ์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน และควรมีการประเมินศักยภาพและความพร้อมเรื่องทักษะด้านดิจิทัล รวมทั้งสำรวจความต้องการและงบประมาณในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของบุคลากร

1.2 หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้บุคลากรจัดทำแผนการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของตนเอง และแนะแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล โดยสามารถใช้สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ที่สำนักงาน ก.พ. หรือหน่วยงานต่าง ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของบุคลากรในเบื้องต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการในการพัฒนานำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาบุคลากรและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรอยากที่จะพัฒนาตัวเองเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ และนำไปใช้ในการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละขนาดให้สอดคล้องกับนโยบายการปรับเปลี่ยนสู่รัฐบาลดิจิทัลต่อไป

2.3 ควรมีการนำแนวทางที่ได้จากกระบวนการวิจัยนี้ ไปประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และต่อยอดไปสู่การทดลองใช้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กสิญาณินท์ บุญลีประสิทธิ์. (2565). *แนวทางการพัฒนาทักษะเชิงยุทธศาสตร์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- นิภาพร รอดไพบูลย์. (2565). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปราโมทย์ ว่างสะอาด. (2559). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านไอซีทีของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 10(พิเศษ), 506-524.
- พรชรรัตน์ พรหมินทร์. (2563). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 จังหวัดลพบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(8), 36-53.
- ศศิวิมล ม่วงกล้า. (2562). *การวิเคราะห์องค์ประกอบด้านความสามารถทางดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุภัททรา สังขวร. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำเชิงเทคโนโลยีกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2563, 28 ตุลาคม). *คู่มือแนวทางการพัฒนาบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2563-2565*.
<https://www.ocsc.go.th/civilservice>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- รุจาภรณ์ ลักษณะดี. (2565). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบ้านบึง 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1* [การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกริก.
- อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์] มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2559, 1 พฤศจิกายน). *การบริหารสถาบันการศึกษายุคดิจิทัล*.
<http://www.trueplookpanya.com/knowledge/content/52232>.
- Kozloski, K. C. (2006). *Principal leadership for technology integration: A study of principal technology leadership. Doctoral dissertation*, Drexel University.

- Hester, J.P. and Killian, D.R. (2011). The Leader as Moral Agent: Praise, Blame, and The Artificial Person. *The Journal of Values Based Leadership*, 4(1), 93-104.
- Mohd Izham Mohd Hamzah, Faridah Juraime, Azlin Norhaini Mansor. (2016). *Malaysian Principals' Technology Leadership Practices and Curriculum Management*. Faculty of Education, The National University of Malaysia.
- The University Library of the University of Illinois. (2014). *Digital literacy definition and resources*.
<http://www.library.illinois.edu/digit/definition.html>. Retrieved 10 June 2022.
- World Economic Forum. (2016). *The 10 skills you need to thrive in the Fourth Industrial Revolution*. <https://www.weforum.org/agenda/2016>